DIGITÁLNÍ A INFORMAČNÍ AGENTURA_

Export z Národní architektury eGovernmentu ČR

Table of Contents

Úvod

Součástí a zároveň klíčovým předpokladem splnění cílů Informační koncepce České republiky[1)] (také jako “IKČR” nebo "Informační koncepce ČR") je zavedení efektivní centrální koordinace řízení ICT a jeho podpory transformačních iniciativ směrem k digitalizaci VS a plnému eGovernmentu. To bude možné pouze díky koordinovanému úsilí o uvedení lokálních IK jednotlivých OVS do souladu s cíli, principy a zásadami IKČR[2)]. Dokument „Metody řízení ICT veřejné správy ČR“ (také jako „MŘICT“) upravuje rámec pravidel pro centrální koordinované řízení ICT podpory eGovernmentu, řízení jeho legislativních změn, budování a provozování ICT kapacit a kompetencí státních podniků a agentur, řízení útvarů informatiky v jednotlivých OVS i řízení životního cyklu jednotlivých ISVS a dalších IS ve veřejné správě. Rozpracovává a navazuje na zásady řízení ICT uvedené v IKČR, jejíž je nedílnou obsahovou součástí.

Pro usnadnění využití je dokument maximálně zestručněn, podrobnější rozpracování jednotlivých témat je obsaženo v jeho dodatcích a přílohách, publikovaných prostřednictvím tzv. Znalostní báze[3)].

Na dokument MŘICT bude dále navazovat řada legislativních a metodických dokumentů, týkajících se jednotlivých disciplín řízení ICT, například řízení změn, projektového řízení, řízení hospodárnosti zdrojů a vyhodnocování TCO v IT apod.

Vznik MŘICT je dán usnesením vlády ze dne 3. října 2018 č. 629, jako následný dokument ke schválené IKČR[4)], která je součástí programu „Digitální Česko“. Mezi další následné dokumenty Informační koncepce ČR patří také: Slovník pojmů eGovernmentu, Národní architektonický rámec a Národní architektonický plán.

Tento dokument je zároveň výstupem záměru č. 488[5)] v rámci dílčího cíle IKČR 5.01 schváleného[6)] implementačního plánu hlavního cíle č. 5 Informační koncepce ČR „Efektivní a centrálně koordinované ICT veřejné správy“ pro rok 2019 programu „Digitální Česko“.

Účel dokumentu

Komu je dokument určen. Cílovou skupinou MŘICT jsou **řídící pracovníci jednotlivých orgánů veřejné správy** (OVS, viz níže)**, zodpovědní za řízení ICT útvarů jejich úřadů (CIO ICT).**

Co jsou hlavní přínosy dokumentu. MŘICT jako takový definuje celkový přístup k systému řízení ICT ve veřejné správě ČR. Současně svou navazující Znalostní bází (de-facto jako prováděcím manuálem IKČR) stanovuje konkrétní, přímo aplikovatelné kroky, které jsou nutné pro plnění principů a zásad obsažených v IKČR. Tyto kroky prezentuje:

- **s respektem ke specifikům daným charakterem úřadu**, tzn., zohledňuje, zda jde o úřad státní správy nebo samosprávy[7)],
- **včetně odkazů na aktuálně platná legislativní omezení** těchto kroků.

Jaké je zmocnění k dokumentu. IKČR, vydaná 3. října 2018, definuje základní požadavky na řízení a rozvoj orgánů veřejné správy a jejich útvarů informatiky tak, aby byly schopny naplňovat cíle rozvoje služeb informačních systémů veřejné správy, řídit jejich životní cyklus a zlepšovat se, a zároveň jim ukládá povinnost vytvářet svou informační koncepci podle IKČR a jejích příloh, když stanovuje:

- **cíle České republiky** v oblasti informačních systémů veřejné správy (také jako "ISVS") **a**
- **obecné principy** pořizování, vytváření, správy a provozování informačních systémů veřejné správy v České republice.

Proč dokument přečíst. Dokument je formulován jako komplexní rukověť (kompendium), tj. obsahuje nejen konkrétní recepty, ale i žádoucí rámcové předpoklady: např. organizační uspořádání, technologické vybavení a personální složení, ale i potřebné nastavení kompetenčního rozhraní vůči vedení úřadu, svým klientům =

útvarům zajišťujícím výkon agend VS, i vůči ostatním podpůrným útvarům. Ale zejména:

- poskytuje argumentaci pro získání potřebné podpory ze strany vedení,
- obsahuje přehled klíčových rizik role CIO ICT, včetně doporučení, jak tato rizika eliminovat,
- obsahuje ucelený, navzájem provázaný přehled nejlepších, osvědčených postupů a praxí řízení ICT VS,
- nabízí řadu připravených formulářů a pomůcek, například pro efektivní sběr požadavků, nebo pro tvorbu nejčastějších dokumentů a reportů,
- umožní při využití metodiky a jejích následných příloh uvnitř organizace v rámci spravovaného útvaru zajistit lepší koordinaci vůči ostatním úřadům, především při sdílení služeb.

Jak je doporučeno s dokumentem pracovat. Je doporučeno se v dokumentu nejprve zorientovat, pochopit a přijmout zde navrhovanou strukturu systému řízení ICT úřadu a seznámit se s přehledem nabízených metod řízení. Následně má být postupováno současně cestou implementace systému řízení do organizace, viz postup a plán realizace změn, a současně dokument slouží, společně se Znalostní bází, jako zásobárna znalostí a pomůcek pro situace, kdy bude potřebné jich využít.

Působnost MŘICT

IKČR je závazná pro všechny státní orgány a orgány územních samosprávných celků (také jako „úřady“[8]) – ty, včetně veřejnoprávních korporací, tvořených vedle nich samotných i jimi zřizovanými příspěvkovými a obchodními organizacemi, dle § 1 odst. 1 zákona o ISVS souhrnně označuje pojmem orgány veřejné správy (také jako „OVS“). MŘICT jsou návazným dokumentem IKČR, který rozvíjí principy, zásady a cíle v ní vedené a **pro úřady je závazný** v míře dodržování principů, zásad a cílů IKČR.

Zároveň ale, protože pro oblast samosprávy platí některé odlišnosti dané definicí samosprávy[9], je odlišné i uplatnění dokumentu **MŘICT** v orgánech územně samosprávných celků. Tomu bude postupně přizpůsobován jak obsah dalších vydání MŘICT, tak zejména detailní materiály ve Znalostní bázi.

Pro ostatní orgány veřejné moci (také jako „OVM“), které nejsou OVS (například školy nebo nemocnice) sice IKČR (a tedy ani její přílohy včetně MŘICT) závazné nejsou, ale i jim může jejich využívání přinést řadu výhod, tzn. je jim využití doporučeno.

V organizacích veřejné správy je MŘICT doporučený pro řízení veškeré ICT podpory činností úřadu, nikoli jenom pro tu část, která je formálně svěřena IT útvaru. Jinými slovy, v souladu s tímto dokumentem musí tyto organizace řídit i správu IT řešení, kompletně spravovaných externími dodavateli a také IT (HW, SW) prvků, nacházející se a spravovaných kdekoli v OVS, typicky v odborných nebo provozních útvarech (tzv. „stínové“, nebo „šedé[10]“ IT).

Podstatné je, že veškeré řízení dodávek ICT služeb na podporu všech funkcí OVS musí být svěřeno pod jednu nedělitelnou a z pohledu OVS centrální zodpovědnost a kontrolu, která bude ICT úřadu spravovat v souladu s MŘICT.

Struktura dokumentu

1. Kapitola "Úvod" představuje východiska pro formulování v koncepci dále uvedených pravidel.
2. Kapitola "Současný a cílový stav řízení ICT" shrnuje stručnou charakteristiku stávajícího stavu informatiky ve veřejné správě ČR, motivaci ke změnám, hlavní očekávané změny a způsob popisu cílového stavu.
3. Kapitola "Předpoklady a východiska řízení ICT" shrnuje klíčové předpoklady a východiska, za který se řízení ICT úřadu odehrává.
4. Kapitola "Řízení jednotlivých ICT řešení" popisuje nezbytné minimální postupy a schopnosti úřadů a jejich útvarů informatiky při návrhu, budování, provozu a rozvoji nebo ukončení jednotlivých IS.
5. Kapitola "Řízení na úrovni útvaru ICT" se zaměřuje na klíčové činnosti a kompetence útvaru ICT pro zabezpečení rozvoje jednotlivých IS v celém jejich životním cyklu v souladu s architekturou úřadu a

architekturou eGovernmentu ČR.
6. Kapitola "Spolupráce s ostatními útvary úřadu a eGovernmentu" představuje klíčové přesahy řízení informatiky a ostatních manažerských disciplín úřadu, zde zejména odkazy a základní pravidla z oblasti řízení bezpečnosti úřadu a ochrany informací a provozních útvarů úřadu.
7. Kapitola "Postup a plán realizace změn" obsahuje přehled úkolů, které musí být splněny, aby se MŘICT naplnily, analýzu klíčových implementačních rizik koncepce, návrh způsobu monitoringu postupu plnění úkolů koncepce a zásady vyhodnocování a aktualizace této IKČR.
8. Kapitola "Přehledy klíčových povinností řízení ICT" obsahuje přehledy klíčových povinností při řízení ICT úřadu.
9. Kapitola "Přehled a rejstřík metod řízení ICT" obsahuje přehledy a rejstříky popisovaných metod řízení ICT.

Periodicita a aktualizace dokumentu MŘICT

Vzhledem k trvale dynamickému rozvoji nejen ICT, ale i veřejné správy jako takové, v době, kdy progresivně roste podíl centrálně zajišťovaných sdílených služeb ICT VS atd., je o to nezbytnější trvalá a průběžná aktualizace řídících dokumentů ICT. Ta bude respektovat veškerá, navzájem velmi provázaná legislativní opatření a zároveň vytvářet východisko pro zachování nezbytné stability a konzistence řízení všech úrovní ICT VS, při současné potřebě udržení souladu s IK ČR.

Proto také dokument MŘICT, stejně jako ostatní navazující dokumenty IKČR a jejich rozšiřující Znalostní báze budou po projednání s digitálními zmocněnci a ICT manažery jednotlivých resortů a s odbornou veřejnosti v rámci příslušného pracovního výboru RVIS aktualizovány průběžně.

Ukotvení MŘICT v rámci OVS a její legislativní opora

Obsahově metodika vychází zejména ze zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako "zákon č. 365/2000 Sb."), který stanovuje pravomoci a povinnosti které souvisejí s vytvářením, správou, provozem, užíváním a rozvojem informačních systémů veřejné správy spravovaných státními orgány nebo orgány územních samosprávných celků (také jako "orgán veřejné správy" nebo „OVS“). Na základě tohoto zákona je dle § 5a odst. 1 vytvářena Informační koncepce ČR, stanovující cíle České republiky v oblasti informačních systémů veřejné správy (také jako "ISVS") a obecné principy pořizování, vytváření, správy a provozování informačních systémů veřejné správy v České republice na období 5 let. Aktuální Informační koncepce ČR byla vládou schválena ke dni 3. října 2018.[11)]

Orgány veřejné správy podle IKČR a jejích následných a navazujících dokumentů vytvářejí svou informační koncepci[12)] a další dokumenty[13)].

Dle výše uvedených skutečností je možné dovodit a interpretovat, že Metodika jako jeden z navazujících dokumentů IKČR, která je výslovně předpokládána zákonem č. 365/2000 Sb., je pro všechny orgány veřejné správy závazná, ovšem tento striktní výklad je potřeba brát s rezervou vzhledem k rozpracovanosti i dalším faktorům MŘICT a proto se **tento dokument pro OVS bere jako doporučený**. Již dnes je však jasné, a jeví se jako vhodné, využít a přebírat budoucí prostředí Metod (tedy Metody samotné a jeho přílohy, standardy, metodiky, předlohy apod.) do svých vlastních interních aktů (soubor interních směrnic a nařízení). K tomuto účelu lze využít stávající platnou legislativu, která umožňuje vytvářet formou interních aktů sadu závazných norem, které mohou vycházet z Metod. Metodika bude vymezovat jednotlivé oblasti působnosti, které následně může vydat odpovědná osoba (představený) se všemi dílčími odlišnostmi a unikátnosti svého úřadu, a to právě formou interního aktu (směrnice, nařízení apod.).

Podle § 11 odst. 4 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě ve znění pozdějších předpisů (dále také jako "zákon č. 234/2014 Sb.") **náměstek pro státní službu, vedoucí služebního úřadu, státní tajemník nebo personální ředitel sekce pro státní službu** může vydat služební předpis, který je závazný pro všechny státní zaměstnance, zaměstnance v pracovním poměru vykonávající činnosti podle §5 odst. 1, písmeno e) ve

službením úřadu a podřízených složkách a kterým se implementuje tato metodika formou již zmíněných interních aktů.

Metodiku a tvorbu interních aktů a standardů má vytvářet představený s nejvyšší odpovědností za ICT na úřadě (tedy nejvýše postavený představený se splněným oborem služby Informační a komunikační technologie[14)] dle zákona č. 234/2014 Sb. Ten v §5, písmeno e) ustavuje jako jednu z činností státní služby: *vytváření a správu informačních systémů veřejné správy podle jiného zákona, s výjimkou provozních informačních systémů.*

Stejným způsobem může zavázat metodiky a garanty z jiných útvarů (tzn. jiných organizačních jednotek) k plnění interních aktů vycházející z MŘICT tak, že každý, kdo se věcně podílí na tvorbě a změnách služeb ICT musí mít obor služby Informační a komunikační technologie[15)] (v případě služebních míst) a v náplni práce takové činnosti splňující de facto oborem služby Informační a komunikační technologie[16)]. Všichni s oborem služby Informační a komunikační technologie[17)] a doplněné náplně práce pak budou těmito akty přímo interně vázáni.

Tímto způsobem může dojít k nastavení maticového (horizontálního) řízení v rámci životního cyklu ISVS v daném OVS a jeho rezortu na základě zákonných postupů.

Dalším zásadním přínosem tohoto přístupu je možnost interním aktem zavázat rezortní organizace k plnění cílů Metod (MŘICT) viz výše.

Řízení ICT jako cíl IKČR

Efektivní a centrálně koordinované ICT veřejné správy představuje hlavní cíl číslo 5 IKČR. MŘICT je jedním z prostředků, jak tohoto cíle dosáhnout. Metody řízení ICT VS ČR ale nemohou být pouze dokumentem, nýbrž musí představovat sdílenou kompetenci OVS, spravovanou, šířenou a konzultačně podporovanou z opravdového znalostního centra státu.

Za tím účelem obsahuje IKČR i dílčí cíl č. 5.2, který konkrétně ukládá: „**Vybudování centrální odborné kompetence a kapacity k metodickému řízení procesů řízení ICT v OVS.** Pro podporu efektivního řízení útvarů informatiky OVS a celého životního cyklu jejich IS je potřeba vybudovat institucionální centrální odbornou kompetenci pro tyto procesy (ITIL, CoBIT, IT4IT), která bude autoritou a metodickou záštitou pro OVS.“

Naplnění cíle 5.2 je na základě kompetenčního zákona plně v pravomoci Ministerstva vnitra. Zde by tedy měl vzniknout útvar s celostátní působností, obsahující ty nejlepší specialisty na metody řízení ICT. Pracovně jej pro účely MŘICT nazývejme Odbor řízení informatiky (OŘI). Tento útvar přirozeně doplní zodpovědnost Odboru eGovernmentu (také jako "OeG") za koordinaci toho **„Jak transformovat VS na eGovernment?“** a zodpovědnost Odboru hlavního architekta eGovernmentu (také jako "OHA") za koordinaci toho **„Co stavět?“** svou vlastní zodpovědností za to **„Jak se o ICT starat?“.**

Tento útvar by měl být tím, kdo bude aktualizovat MŘICT, bude plnit odpovídající část Znalostní báze detailními dokumenty a akcelerátory a bude vydávat potřebné ICT standardy, viz také dílčí cíl IKČR 5.6.

Bude velmi praktické, pokud na základě řady ustanovení zákona č. 365/2000 Sb., a navazujících předpisů bude ohlášena agenda „Řízení informačních a komunikačních technologií veřejné správy“. Toto ohlášení podléhá pravidlům zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů (dále také jako "zákon č. 111/2009 Sb."), konkrétně § 53. Současně by se OŘI měl stát věcným správcem několika IS podporujících tuto agendu. Takovými systémy jsou například rejstřík informačních systémů veřejné správy, provozovaný v AIS Působnostním (součást RPP) dle § 52c zákona č. 111/2009 Sb., budoucí IS pro Katalog ICT služeb veřejné správy a IS pro řízení změnových záměrů (nyní dočasně a částečně v rámci Digitálního Česka a jeho katalogu záměrů). Tyto systémy by dále měly být integrovány nebo být součástí nástroje pro i Katalog (digitálních) služeb VS ČR a IS Programové a projektové kanceláře eGovernmentu ČR, viz dále.

Kompetenci existujících odborů OeG, OHA a výše plánovaného OŘI musí pro účely koordinace úspěšného naplňování cílů IKČR (včetně NAP a MŘICT), doplnit ještě útvar představující na MV kompetenci a celostátní působnost v oblasti řízení programů digitální transformace veřejné správy a portfolií transformačních projektů,

tedy celostátní Programová a projektová kancelář VS. Pracovně bude tento útvar nazýván PPK, respektive O3P[18)].

Ostatní navazující dokumenty IKČR

Kromě na MŘICT, jako na navazující dokument č. 1, odkazuje IKČR ještě na další tři navazující dokumenty, a to:

- navazující dokument č. 2 - Slovník pojmů eGovernmentu (také jako „SPeG“),
- navazující dokument č. 3 - Národní architektonický rámec VS ČR (také jako „NAR“) a
- navazující dokument č. 4 - Národní architektonický plán VS ČR (také jako „NAP“).

Spojujícím prvkem navazujících dokumentů č. 3 a č. 4 je existence tzv. Národní architektury veřejné správy ČR, které je proto níže vysvětlena.

Slovník pojmů eGovernmentu

Protože jednoznačnost výkladu v jakémkoliv dokumentu používaných pojmů je základním předpokladem jeho shodného chápání, bylo vytvoření Slovníku pojmů eGovernmentu (také jako “SPeG”), jako samostatného dokumentu uloženo Usnesením Vlády ČR č. 629 z 3. 10. 2018 - k programu „Digitální Česko“ a návrhu změn Statutu Rady[19)].

SPeG zavádí jednotný výklad pojmů a jejich případných synonym z platné legislativy, potřebných jako jeden z nástrojů koordinovaného budování eGovernmentu podle NAP a pro koordinované řízení informatiky veřejné správy. Tento slovník společně vysvětluje zejména pojmy používané v IKČR a všech jejích navazujících dokumentech. MŘICT ve slovníku aktualizuje a o nové pojmy rozšiřuje pojmosloví specifikované: Slovníkem pojmů Národní architektury veřejné správy ČR a Slovníkem nejčastěji používaných pojmů ve veřejné správě[20)], tak aby výklad byl v souladu s aktuálním zněním mezinárodních manažerských (ITIL, Řízení výkonnosti - 3E) a architektonických metodik (TOGAF a ArchiMate).

Pro vyšší srozumitelnost je dokument MŘICT maximálně kompaktní a stručný. U pojmů, jejichž zavedení, nebo podrobnější výklad je obsahem samostatných dokumentů, je na tyto konkrétní dokumenty uveden odkaz.

Národní architektura veřejné správy ČR

Veřejná správa ČR, stejně jako každý jednotlivý úřad, je socio-ekonomicko-technický systém, který má architekturu, tj. obsahuje soubor prvků, které tvoří strukturu systému, jejich vzájemných vazeb, jejich chování (fungování) a principů a pravidel jejich vzniku a vývoje v průběhu času.

Národní architektura ICT veřejné správy ČR (také jako „NAČR“) je tedy souhrn architektur a popisů architektur všech jednotlivých úřadů veřejné správy, včetně všech centrálních sdílených prvků eGovernmentu. Je uplatněním metod a myšlení podnikové architektury na veřejnou správu na vyšší, republikové úrovni. Jejím cílem je zejména:

- zavést jednotný strukturovaný popis a komunikaci služeb veřejné správy a jejich ICT podpory, jako jeden z předpokladů dosažení cílů IKČR,
- maximálně ochránit investice do sdílených prvků technologické a datové infrastruktury českého eGovernmentu a urychlit jeho další rozvoj.

Užitek z NAČR budou mít všechny zájmové skupiny (Stakeholders), zejména ale:

- Centrální architekti eGovernmentu (OHA a OEG)
- Ředitelé projektů
- Ředitelé informatiky OVS

- Hlavní architekti OVS a korporací
- Auditoři NKÚ a dalších kontrolních orgánů
- Řídící orgány strukturálních fondů
- Správci rozpočtu a další role,

a to zejména díky možnosti, využívat společný a sdílený strukturovaný popis ICT ve veřejné správě.

Nezastupitelnou roli v řízení ICT VS mají útvary architektury jednotlivých OVS. Architekti na úrovni úřadu mají realizovat nejméně těchto pět rozdílných, ale vzájemně se doplňujících a podmiňujících funkcí:

- Přirozený vzor a leader (metodik) tvorby Enterprise architektur a architektur řešení v jednotlivých OVS v resortu (úřadu), tj. tvůrce a vykladač přizpůsobené metodiky, správce resortních sdílených znalostí (vzory, návody, referenční modely a praktické příklady) a správce prostředků pro sdílení architektonických znalostí (architektonické úložiště, portál, wiki, diskusní fóra, …)
- Enterprise Architekt a architekt řešení architektur (byznys, aplikačních, datových i technologických) centrálních sdílených (nebo jednotných) služeb a centrálních sdílených (nebo standardizovaných) systémů eGovernmentu na úrovni resortu (úřadu).
- Lokální (interní) Enterprise Architekt úřadu a těch organizací úřadu (resortu), které jej o to požádají a kde nepostačí předchozí role rádce.
- Kontrolní orgán (jako stavební úřad) předběžně kontrolující vybrané vlastnosti v rámci resortu (úřadu) předkládaných IT projektů vůči zásadám NAP (vůči územnímu plánu) a vůči vyhlášeným standardům architektury řešení (jako ve stavebnictví vůči tzv. regulačnímu plánu).
- Auditní orgán stanovující požadovanou úroveň architektonické zralosti jednotlivých organizací resortu (úřadu), jejich architektonického oddělení a jeho procesů a governance a orgán kontrolující dosažení této úrovně v požadovaném čase a její zachování.

Národní architektonický plán

Národní architektonický plán VS ČR (také jako “NAP”) slouží jako základní nástroj pro formulaci způsobu realizace cílů a principů Informační koncepce ČR a informačních koncepcí jednotlivých orgánů veřejné správy.

Jednotnost tvorby a užívání NAP je zajištěna dodržování pravidel Národního architektonického rámce, viz dále.

Orgánům veřejné správy – správcům informačních systémů, poskytuje jasnou (názornou) a konkrétní představu toho, jak bude vypadat informatika VS ČR ve stanoveném horizontu 5 let, které prvky informatizace veřejné správy budou centrální a sdílené, které lokální prvky musí být jednotné podle předložených vzorů a které mohou být libovolné, jejich vzájemné vazby a návaznosti při současném dodržení stanovených architektonických principů.

Podmínkou udržení a rozvoje NAP, který je z podstaty znalostní disciplínou, je trvalé udržování dostatečných kapacit s dostatečnou kompetencí pro NAČR. K tomu je – stejně jako v jiných odborných oblastech, potřeba vypracovat a zavést koncepci vzdělávání, certifikace znalostí a akreditace vzdělávacích a certifikačních institucí.

Nedílnou součástí prostředí NAP jsou tzv. Nástroje NAP, sada prostředků převážně z oblasti informačních technologií, pro podporu modelování, vyhodnocování a vzájemného sdílení obsahu znalostí o architekturách, realizované jako kombinace centrálního architektonického nástroje a úložiště NAP, případných lokálních nástrojů orgánů veřejné správy a integrace na další centrální prvky eGovernmentu, jako Základní registry a Datové schránky.

Každé řešení, zachycené v NAP, bude procházet životním cyklem a bude muset být řízeno s využitím metod uvedených v MŘICT.

Národní architektonický rámec

Národní architektonický rámec VS ČR (také jako “NAR”) zavádí závaznou metodiku modelování, udržování a používání a prostředky popisu architektury orgánů veřejné správy a architektury informačních systémů veřejné správy.

NAR obsahuje zejména metodiku pro:

- **Popis architektury** - tj. návrh prostředků, jakými zachytit jednotlivé obrazy architektury podle potřeb zainteresovaných skupin.
- **Postup tvorby architektury** - tj. návrh postupu tvorby, údržby a užití architektury úřadů, v jejím životním cyklu, rozdělený do fází a organizovaný podle domén architektury.
- **Organizaci architektonického týmu** - tj. doporučení, jaká má být struktura týmu, jeho dovednosti, znalosti, způsob řízení a kontroly a místo v celkovém řízení úřadu.

Architektonické procesy a nezbytné schopnosti, rozvíjené podrobněji v NAR, jsou v MŘICT jako součást metody Architektura úřadu[21)] uváděny do kontextu ostatních metod, užívaných v rámci životního cyklu ICT řešení.

Další navazující dokumenty k MŘICT

IKČR a stejně tak tato metodika předpokládá, že bude na tuto metodiku dále navazovat řada legislativních a metodických dokumentů a pomůcek, týkajících se jednotlivých disciplín řízení ICT, například řízení změn, projektového řízení, řízení hospodárnosti zdrojů a vyhodnocování TCO v IT apod.

Všechny navazující dokumenty s podrobnějšími pravidly, znalostmi, návody a pomůckami pro praktické použití, tzv. akcelerátory budou tvořit souhrnnou Znalostní bázi metod řízení ICT VS ČR, publikovanou společně s dalšími znalostmi k IKČR a jejím navazujícím dokumentům NAP, NAR a Slovník pojmů eGovernmentu.

Vztah MŘICT k vybraným legislativním předpisům

Chod každého úřadu, včetně jeho útvaru informatiky, je řízen řadou právních předpisů, ze kterých vycházejí rozmanité povinnosti. Proto je důležité, aby všichni zodpovědní představení u věcných i technických správců (a ostatních klíčových rolí) měli k dispozici takový aktuální seznam povinností s odkazy na zdrojové předpisy, včetně již avizovaných očekávaných změn. Pro usnadnění této potřeby připravuje MV do Znalostní báze jako akcelerátor přehled povinností a časový harmonogram („Kalendář CIO“), viz také Přehledy klíčových povinností řízení ICT.

Seznam těch nejdůležitějších a pro manažery informatiky nejvíce relevantních předpisů bude průběžně aktualizován jako součást Znalostní báze. Zde jsou dále uvedeny pouze vybrané, aktuálně platné a účinné legislativní zdroje určující kompetence, procesní role, omezení, aj., podstatné pro MŘICT. Jsou to zákony:

- č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů
  - určuje základní kompetence a vymezuje působnost jednotlivých ústředních orgánů státní správy
  - stanovuje zásady činnosti ústředních orgánů státní správy
- č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
  - definuje roli Správce národního katalogu otevřených dat [§4c/2]
- č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů:
  - definuje klíčové role včetně např.: Správce ISVS, Provozovatel ISVS a Uživatel ISVS
  - definuje klíčové pojmy: ISVS a provozní informační systém, služba ISVS, referenční rozhraní a vazba mezi ISVS, Portál veřejné správy a Centrální místo služeb,
  - vymezuje základní instituty zejm.: vytváření ISVS, sdílení dat
  - specifikuje povinnosti Vlády, Ministerstva a OVS spojené s ISVS, tj. zejm.: ohlašovací povinnost a povinnost mít atestovanou informační koncepci,
- č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické

bezpečnosti), ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 82/2018 Sb., o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních, náležitostech podání v oblasti kybernetické bezpečnosti a likvidaci dat (vyhláška o kybernetické bezpečnosti):
    - definuje role správců, provozovatelů, garantů aktiv a nově i Výboru pro řízení kybernetické bezpečnosti a role Manažera, Architekta a Auditora kybernetické bezpečnosti,
    - definuje základní instituty a vymezuje klíčové pojmy včetně zejména pojmů: Kritická informační infrastruktura (KII), Významný informační systém (VIS), Základní služba, Digitální služba, Hrozba, Zranitelnost, Akceptovatelné riziko, Podpůrné aktivum a Primární aktivum,
    - definuje činnosti Řízení aktiv a Řízení dodavatelů.
- č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů
- č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů
- č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
    - stanovující rozsah ochrany osobních údajů, který je nutné zohlednit při tvorbě informačních systémů a při návrhu systémů pro práci s dokumenty.
- č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění zákona č. 183/2017 Sb.
- č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů
- a další

[1]

na základě zmocnění podle § 5a odst. 1 zákona č. 365/2000 Sb.

[2]

Právě to, společně se strukturami a procesy centrální koordinace implementace IKČR, je předmětem cíle DC 5.01

[3]

Kompletní wikipedie společné Znalostní báze Metod řízení ICT a Národní architektury VS ČR je aktuálně na odkazu: https://archi.gov.cz/znalostni-baze:znalostni_baze

[4]

Informační koncepce ČR dle § 5a odst. 1 zákona č. 365/2000 Sb., stanoví cíle České republiky v oblasti informačních systémů veřejné správy a obecné principy pořizování, vytváření, správy a provozování informačních systémů veřejné správy v České republice na období 5 let, kterou Ministerstvo vnitra v rámci dlouhodobého řízení informačních systémů veřejné správy vytváří a předkládá vládě ke schválení.

[5]

Příloha č. 2 - Úplný jmenovitý seznam záměrů, ve všech klasifikacích (ABCDE), vázaných na pilíř, hlavní a dílčí cíl (Shrnutí implementačních plánů pro 2019)

[6]

Usnesení vlády ze dne 15. dubna 2019 č. 255, k Implementačním plánům programu „Digitální Česko“

[7]

Převážně v podobě akcelerátorů, návodů či předloh na míru těmto úřadům.

[8]

V užším slova smyslu je úřad institucionální složkou samosprávných celků, na rozdíl od nich samých však jejich úřad nemá právní subjektivitu a jedná jménem celé samosprávného celku (obce či kraje).

[9]

Jedná se zejména o tyto faktory:

- každá obec či kraj jsou samostatné subjekty a je jim možno ukládat povinnosti pouze zákony,
- rozhodování obce je kolektivní (rozhoduje zastupitelstvo),
- obec může vykonávat mimo samosprávných činností i státní správu v přenesené působnost a správu majetku obce.

[10]

Z angl. Shadow IT

[11]

Usnesení vlády ČR ze dne 3. října 2018 č. 629 k programu „Digitální Česko“ a návrhu změn Statutu Rady vlády pro informační společnost

[12]

OVS dle § 5a odst. 2 zákona o ISVS vytvářejí a vydávají informační koncepci orgánu veřejné správy, uplatňují ji v

praxi a vyhodnocují její dodržování. V informační koncepci orgánu veřejné správy orgány veřejné správy stanoví své dlouhodobé cíle v oblasti řízení kvality a bezpečnosti spravovaných informačních systémů veřejné správy a vymezí obecné principy pořizování, vytváření, správy a provozování svých informačních systémů veřejné správy.

13)

OVS dle § 5a odst. 3 zákona o ISVS v souladu s vlastní vydanou informační koncepcí vytvářejí a vydávají provozní dokumentaci k jednotlivým informačním systémům veřejné správy, uplatňují ji v praxi a vyhodnocují její dodržování.

14) , 15) , 16) , 17)

Obor služby dle nařízení vlády 1/2019 Sb. https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-1/

18)

Koresponduje s mezinárodní zkratkou P3O, z angl. Programme, Portfolio & Project Office, ale představuje zkratku pro Odbor programů, portfolií a projektů, tedy 3P.

19)

Konkrétně na základě úkolu ministra vnitra (bod II., odst. 1., písm. e), a od září 2019 je publikován na internetových stránkách Ministerstva vnitra

20)

Viz odkaz http://svs.institutpraha.cz/

21)

Z angl. Enterprise Architecture